

Ostrowska, Bożena

Sprawozdanie z konferencji naukowej z cyklu - "Zawody medyczne na ziemiach polskich w XIX i XX w. - Zawód lekarza na ziemiach polskich w XIX i XX wieku", Warszawa, 3 XII 2009 r.

Medycyna Nowożytna 16/1 - 2, 265-267

2009 2010

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z konferencji naukowej z cyklu – Zawody medyczne na ziemiach polskich w XIX i XX wieku – Zawód lekarza na ziemiach polskich w XIX i XX wieku, Warszawa, 03 XII 2009 r. (Bożena Ostrowska)

3 grudnia 2009 roku w siedzibie Naczelnej Izby Lekarskiej w Warszawie przy ul. Sobieskiego 110 odbyła się konferencja naukowa pod tytułem *Zawód lekarza na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*, kolejna już z cyklu: *Zawody medyczne na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*. Bogata tematyka konferencji była okazją do prezentacji zawodu lekarza w tymże okresie, dało możliwość pogłębienia wiedzy i wymiany poglądów.

Komitet Naukowy konferencji reprezentowali: profesorowie z uniwersytetów medycznych: śląskiego : prof. dr hab. Krystyna Olczyk, doc. dr hab. Włodzimierz Tadeusz Bialik, prof. dr hab. Stanisław Andrzej Boryczka; białostockiego – prof. dr hab. Elżbieta Krajewska-Kuśak i INP filia Uniwersytetu Przyrodniczego w Piotrkowie Trybunalskim – prof. dr hab. Andrzej Felchner. Instytut Historii Nauki PAN oraz Śląski Uniwersytet Medyczny reprezentowała dr hab. Bożena Urbanek.

Konferencja została zorganizowana dzięki sprawnej współpracy Instytutu Historii Nauki PAN, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Okręgowej Izby Lekarskiej w Płocku i Naczelnej Izby Lekarskiej w Warszawie.

Komitet organizacyjny konferencji pracował w składzie: dr Anna Marek, dr Magdalena Paciorek oraz lek med. Jarosław Wanecki.

Otwarcia konferencji dokonała dr hab. Bożena Urbanek, która powitała uczestników i prelegentów. Przedstawiła cel konferencji, jakim był zamysł ukazania w chronologicznych ramach kształtowania się zawodu lekarza. Podziękowała gospodarzowi obiektu – Konstantemu Radziwiłłowi za udostępnienie pomieszczeń Naczelnej Izby Lekarskiej dla zorganizowania konferencji, podkreślając znaczenie tego

miejsca. Prezes Izby w krótkich słowach powitania wyraził zaszczyt goszczenia uczestników konferencji w murach Naczelnej Izby Lekarskiej oraz uznanie dla zajmowania się interesującym zagadnieniem, jakim jest wykonywanie zawodu lekarza na ziemiach polskich na przestrzeni XIX i XX wieku.

Program konferencji podzielono na trzy części, które kończyła dyskusja uczestników konferencji.

Pierwszej części przewodniczył prof. dr hab. Andrzej Felchner. Jako pierwszy wygłoszony został referat (Anita Magowska) pt. *Lekarze na Wileńszczyźnie w pierwszej połowie IX wieku*. Autorka prezentowała możliwości kształcenia lekarzy na Kresach Północno-Wschodnich, wykonywania zawodu lekarza oraz korzystania z „uciech życia codziennego” przez lekarzy. Dane dotyczące stanu lekarzy specjalistów w Królestwie Polskim w II połowie XIX wieku przedstawiła Bożena Urbanek, podkreślając brak lekarzy specjalistów w różnych dziedzinach medycyny.

Dalsze referaty, prezentowane przez autorów, dotyczyły urządzenia i wyposażenia sal operacyjnych w szpitalach warszawskich od początku XX w. do 1939,r. (Anna Marek) oraz szczególnie zasłużonych lekarzy warszawskiego pogotowia ratunkowego (Hanna Bojczuk), którzy upowszechniali wśród społeczeństwa ideę doraźnej pomocy lekarskiej.

Zawód lekarza przez wiele wieków był domeną mężczyźn. Jaką drogę przechodziły kobiety w celu zdobycia zawodu medyka przedstawiła bardzo interesująco Maria E. Kempa. Jak radziły sobie kobiety – dermatolodzy zainteresowane sprawami kosmetyki na ziemiach polskich można było dowiedzieć się natomiast z referatu Ewy Szmał.

Druga sesja konferencji, którą prowadziła prof. dr hab. Anita Magowska, rozpoczęła się prezentacją referatu pt. *Powstanie i działalność izb lekarskich w Polsce w pierwszej połowie XX wieku* przez Agnieszkę Bukowską, która ukazała cel organizowania izb lekarskich, zasady ich funkcjonowania oraz znaczenie dla rozwoju i statusu zawodu lekarza. Usytuowanie lekarzy wojskowych w strukturach sił zbrojnych oraz możliwości wykonywania zawodu lekarza w tym resorcie przedstawił Andrzej Fechner, natomiast Robert Gawkowski w referacie pt. *Lekarze akademicy w służbie sportu w 20-leciu międzywojennym* zainteresował słuchaczy rolą polskich medyków w krzewieniu kultury fizycznej oraz obrazowo przedstawił kolejne etapy działań nauczycieli akademickich (lekarzy) Uniwersytetu Warszawskiego w propagowaniu kultury sportu w omawianym okresie.

Kolejny referat tej sesji, wygłoszony przez Grzegorza Mart dotyczący metod i narzędzi propagandy higieny międzywojnia. *Sylwetki lekarzy we wczesnych (1931–1939) utworach Michała Choromańskiego* zaprezentował Jerzy Janiuk, natomiast Małgorzata Marcysiak przedstawiła opiekę lekarską w województwie lwowskim od 1929 do 1939 roku.

Po kolejnej przerwie, która pozwoliła na głębszą integrację uczestników konferencji, rozpoczęła się sesja III, której przewodniczył prof. dr hab. Jerzy Supady. W tej sesji przedstawiony został wkład lekarzy w rozwój społeczny i kulturalny miast. Udział lekarzy w rozwój miast i miasteczek na podstawie Bieżunia – miasteczka Północnego Mazowsza przedstawiła Senator RP Janina Fetlińska (tragicznie zmarła w katastrofie samolotowej w Smoleńsku, w kwietniu 2010 r.). Następne referaty dotyczyły pracy lekarzy na rzecz jeńców wojennych podczas II wojny światowej (Wiesława Wardziak), akademickiego środowiska Wilna połowy XX wieku (Marcin Leśniewski), wizerunku lekarza w polskim filmie fabularnym w XX wieku (Magdalena Paciorek), co wzbudziło duże zainteresowanie.

Maria Lipińska ukazała lekarzy w zwierciadle „Służby Zdrowia” w latach 1945–1956, zwracając uwagę na dysproporcję w rozmieszczeniu lekarzy w mieście i na wsi na tle wielu uwarunkowań z tamtego okresu. Tematykę laicyzacji w służbie zdrowia przedstawił Jacek Tomasz Persa w głoszonej referacie pt. Kościół, władza, lekarze w PRL w latach 1956–1969, współautorstwa s. Anety Marii Krawczyk.

Sesję III zakończył referat wygłoszony przez Jarosława Waneckiego, który przedstawił odbudowę struktur korporacji zawodowej lekarzy, w tym powołanie Okręgowej Izby Lekarskiej w Płocku.

Materiałem badawczym, który podlegał analizie i posłużył do opracowania prezentowanych referatów były akty normatywne, prasa medyczna oraz podręczniki popularnonaukowe.

Należy podkreślić, że wszystkie referaty były głoszone interesująco przy użyciu sprzętu multimedialnego, co bardzo wzbogacało wystąpienia prelegentów. Uczestnicy wysłuchali wystąpień w skupieniu i uczestniczyli w dyskusji kończącej każdą sesję.

Podczas konferencji panowała bardzo przyjazna atmosfera, która była szczególną zasługą organizatorów konferencji. Na uwagę zasługuje gościnność gospodarzy obiektu i możliwość skorzystania z barku kawowego oraz gorącego posiłku.

Każdy z uczestników konferencji miał możliwość nabycia publikacji książkowej pt. *Zawód lekarza na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*, która zawiera treści głoszonych referatów. Publikacja cieszyła się dużym zainteresowaniem.